

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนครพนม ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยนครพนม ประจำปีการศึกษา 2553 โดยจำแนกออกเป็น 3 คณะ คือ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ คณะการจัดการและเทคโนโลยีสารสนเทศ และวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครพนม จำนวน 1,566 คน

2. วิธีการสุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ได้จากการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างจากนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนครพนม ประจำปีการศึกษา 2553 ซึ่งใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกันในบางลักษณะ โดยสามารถแบ่งออกเป็น 3 คณะ คือ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ คณะการจัดการและเทคโนโลยีสารสนเทศ และวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครพนม จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยนำแบบสอบถามไปแจกนักศึกษาตามคณะที่นักศึกษาสังกัด

ขั้นที่ 1 การคำนวณหาขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย โดยใช้สูตรคำนวณของ ยามาเน่ (Yamane, 1973 : 727) ดังนี้

$$N = \frac{N}{1 + Ne^2} \quad \text{เมื่อระดับความมีนัยสำคัญเป็น .05}$$

โดย n = จำนวนของขนาดตัวอย่าง
 N = จำนวนทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการวิจัย
 e = ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ (0.5)

แทนค่า $n = \frac{1,566}{1 + 1,566(.05^2)}$
 $= 318.95$

ดังนั้น จึงต้องใช้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 319 คน

ขั้นที่ 2 ทำการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยเลือกจากประชากรตามคณะที่กำลังศึกษา และในแต่ละชั้นภูมิจะทำการสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน โดยใช้สูตร ดังนี้

$$F = \frac{nxNi}{N}$$

โดย F = จำนวนตัวอย่างในแต่ละคณะ

n = จำนวนตัวอย่างทั้งหมด

N_i = จำนวนนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติทั้งหมด

N = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนครพนม จำแนกตามคณะที่กำลังศึกษา

คณะที่กำลังศึกษา	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์	675	138
คณะการจัดการและเทคโนโลยีสารสนเทศ	296	60
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครพนม	595	121
รวม	1,566	319

ตารางที่ 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนครพนม จำแนกตามสาขาวิชาที่กำลังศึกษา

สาขาวิชาที่กำลังศึกษา	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
รัฐประศาสนศาสตร์	172	35
ภาษาอังกฤษ (ค.บ.)	138	28
วิทยาศาสตร์ (ค.บ.)	155	32
การศึกษาปฐมวัย (ค.บ.)	100	20
คอมพิวเตอร์ศึกษา (ค.บ.)	83	17
พัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม	27	6
การจัดการ	59	12
บัญชี	77	16
เทคโนโลยีสารสนเทศ	135	27
คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	25	5
พยาบาล	595	121
รวม	1,566	319

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสาร หนังสือ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาเป็นแนวทางจัดทำแบบสอบถาม โดยแบ่งรายละเอียดแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนครพนม จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษา สาขาวิชาที่กำลังศึกษา และคณะที่กำลังศึกษา

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนครพนม โดยผู้วิจัยใช้เกณฑ์การสร้างแบบสอบถามใน 4 ด้าน คือ

1. ด้านกิจกรรมการเลือกตั้ง
2. ด้านการติดตามสถานการณ์ทางการเมือง
3. ด้านการรณรงค์ให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน
4. ด้านการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมือง

โดยผู้วิจัยใช้เกณฑ์การสร้างแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่าของ
ลิเคิร์ท (Likert's rating scale) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 72) โดยเกณฑ์การให้คะแนนแบ่ง
ออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง	ค่าคะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดให้นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนครพนม
ได้ให้ข้อเสนอแนะ จำนวน 4 ข้อ

การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่วิจัย

1.2 กำหนดขอบเขตคำถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์และ

องค์ประกอบที่ทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยนครพนม

2. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.1 นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อให้ข้อเสนอแนะ
และผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.2 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความ
เที่ยงตรงทางโครงสร้าง ความเที่ยงตรงทางด้านเนื้อหา รูปแบบ และความเหมาะสมของภาษา
และความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง
ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC : Index of Item-Objective Congruence) ดังนี้

สอดคล้อง = +1

ไม่แน่ใจ = 0

ไม่สอดคล้อง = -1

ผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย

2.2.1 อาจารย์กาญจนา คำริสุ วุฒิการศึกษาร.ม. (รัฐศาสตร์) อาจารย์ประจำคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

2.2.2 อาจารย์สรยุทธ ชงยศ วุฒิการศึกษากศ.ม. (สถิติวิจัย) อาจารย์ประจำคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ การวัดผลประเมินผล

2.2.3 อาจารย์พิจิตรา ทิสุกะ วุฒิการศึกษากศ.ม. (หลักสูตรและการสอนภาษาไทย) อาจารย์ประจำคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

2.3 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นสำหรับการวิจัยไปทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ค่าเฉลี่ย IOC ระหว่าง .67 – 1.00

2.3.1 การหาความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อทำการตรวจสอบและแก้ไขให้มีความถูกต้องเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของคำถามในแต่ละข้อ ว่าคำถามต่างๆ ในแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนี้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยหรือไม่เพียงใด เมื่อได้รับการยอมรับร่วมกันแล้วจึงนำแบบสอบถามนี้ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

2.3.2 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่มีค่าเฉลี่ย IOC ตั้งแต่ .67 ซึ่งได้ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ แต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 102) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนทุกด้าน ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตรับรองและแนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงอธิการบดีมหาวิทยาลัยนครพนม เพื่อขอความอนุเคราะห์จากอธิการบดีให้นักศึกษาระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยนครพนมตอบแบบสอบถาม

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดให้มีผู้ช่วยวิจัยจำนวน 2 คนเพื่อนำแบบสอบถามแจกให้กลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยชี้แจงขั้นตอนและวิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยรวบรวมและประมวลผลข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลภาคสนาม เพื่อช่วยให้ผลการวิจัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีความถูกต้อง ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และใช้เครื่องมือทางสถิติเข้ามาช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ได้กำหนดไว้ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถาม หลังจากการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม
2. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้ว ลงรหัสตามแบบการลงรหัส (Coding form)
3. นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วให้คะแนนแต่ละข้อ โดยกำหนดไว้ 5 ระดับ ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 102-103)

ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุด	กำหนดให้ 5 คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองมาก	กำหนดให้ 4 คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองปานกลาง	กำหนดให้ 3 คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อย	กำหนดให้ 2 คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยที่สุด	กำหนดให้ 1 คะแนน
4. นำแบบสอบถามที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้ว ไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ แล้วนำมาเทียบเกณฑ์ค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 102-103)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ค่าสถิติร้อยละ และค่าแจกแจงความถี่ ใช้สำหรับอธิบายลักษณะข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สำหรับอธิบายถึงระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนครพนม
3. ค่า t -test ใช้ในการทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระ ที่มีการแบ่งเกณฑ์เป็น 2 กลุ่ม และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe)
4. ค่า F -test (One way ANOVA) ใช้ในการทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระ ซึ่งจำแนกออกเป็น 3 กลุ่มขึ้นไป และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ้ สำหรับค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ กำหนดไว้ที่ระดับ .05
5. การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะใช้การแจกแจงความถี่และการพรรณนาความตามเนื้อหา